

Kohtutäituri seaduse muutmise seadus

§ 1. Kohtutäituri seaduse muutmine

Kohtutäituri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) 5. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5. jagu

Kohtutäituri ametitoimingu tasu ja täitetasu”;

2) 5. jagu täiendatakse 1¹. jaotisega järgmises sõnastuses:

“1¹. jaotis

Täitetasu maksmise alused

§ 33¹. Täitetasu

(1) Täitetasu on tasu Maksu- ja Tolliameti kulude katmiseks avalik-õigusliku rahalise nõude sissenõudmisel.

(2) Täitetasu on kohustatud maksma võlgnik.

§ 33². Täitetasu liigid

Täitetasu koosneb menetluse alustamise tasust ja menetluse põhitasust.

§ 33³. Täitetasu otsus

(1) Maksu- ja Tolliamet teeb täitetasu määramiseks otsuse.

(2) Täitetasu määramise otsuses peab olema märgitud:

1) kohustatud isiku nimi ja aadress;

2) otsuse kuupäev, täiteasja number, täitedokumendi andmed;

3) Täitetasu suurus ning viited käesoleva seaduse sätetele, mille alusel on täitetasu määratud;

4) viited tasu määramise otsuse vaidlustamise korrale.

§ 33⁴. Täitetasu määramine

(1) Menetluse alustamise tasu määratakse nõude sissenõutavaks muutumisel.

(2) Menetluse põhitasu määratakse, kui nõude sissenõutavaks muutumisest on möödunud 30 kalendripäeva.

(3) Täitetasule ei lisandu käibemaksu.

(4) Kui nõue täidetakse enne 30 kalendripäeva möödumist nõude sissenõutavaks muutumisest, võib võlgnikult nõuda vaid menetluse alustamise tasu.

(5) Kui täitmisel olev nõue nõutakse sisse osaliselt, on Maksu- ja Tolliametil õigus saada menetluse põhitasu üksnes summas, mis on võrdeline sissenõutud summaga.“;

3) 5. jagu täiendatakse 2¹. jaotisega järgmises sõnastuses:

“2¹. jaotis

Täitetasu määrad

§ 42¹. Menetluse alustamise tasu

Menetluse alustamise tasu on 10 eurot.

§ 42². Menetluse põhitasu

Menetluse põhitasu arvutatakse järgnevas tabelis toodud nõude summa järgi.

Sissenõude summad	Menetluse põhitasu määr eurodes
kuni 200 eurot	0
201 – 2000 eurot	5
2001 – 10 000 eurot	14
10 001 – 50 000 eurot	30
50 001 – 500 000 eurot	93
üle 500 000 euro	1484

§ 42³. Täitetasu täitemenetluse lõpetamise korral nõude varasema lõppemise tõttu

Kui täitemenetluse käigus selgub, et võlgnik on nõude nõuetekohaselt täitnud enne menetluse alustamise tasu määramise otsuse kättesaamist, ei pea võlgnik menetluse alustamise tasu maksuma. Kui nõude täitmine toimus samal päeval menetluse alustamise tasu määramise otsuse kättesaamisega, loetakse täitmine toimunuks pärast menetluse alustamise tasu määramise otsuse kättesaamist ning võlgnik maksab menetluse alustamise tasu.“;

4) 5. jao 5. jaotis muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“5. jaotis

Kohtutäituri tasu ja täitetasu maksmise vaidlustamine“;

5) paragrahvid 52 ja 53 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52. Kaebuse esitamine

Kohtutäituri tasu või täitetasu määramise otsuse võib kohustatud isik vaidlustada täitemenetluse seadustikus kohtutäituri või Maksu- ja Tolliameti otsuse vaidlustamiseks ettenähtud korras.

§ 53. Kohtutäituri tasu ja täitetasu tagastamine

Kui kohus on tunnistanud kohtutäituri või Maksu- ja Tolliameti tegevuse tasu sissenõudmisel või tasu suuruse määramisel seadusevastaseks, tagastab kohtutäitur või Maksu- ja Tolliamet alusetult nõutud ja tasutud summa kohustatud isikule kümne päeva jooksul kohtulahendi jõustumisest arvates.“.

§ 2. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2021. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees [...]

Tallinn, Toompea

„.....” .....” 2019. a.

Algatanud Vabariigi Valitsus

„.....” .....” 2019. a.

Selgitused kohtutäituri seaduse muudatuste juurde

Esmalt tuleb ära märkida, et ka muutmist vajab ka seaduse pealkiri, kuna seadus hakkab, vähemalt tasude osas, kajastama mitte ainult kohtutäiturite poolt võetavat tasu. Milliseks ja kui ulatuslikuks kujunevad kohtutäituri seaduses tehtavad muudatused täitemenetluse reformiga seoses tervikuna, selgub pärast reformi läbiviimiseks vajalike kõigi seadusemuudatuste koostamist. Siis saab ka selgeks, milline nimi jääb tänasele kohtutäituri seadusele. Igal juhul on tulevikus MTA poolt võetava täitetasu sätestamiseks kõige loogilisem koht kohtutäituri seadus. Selliselt on mõlemad „täitemenetluse tasud“ reguleeritud koos samas seaduses.

5. jao pealkirja muudetakse eesmärgiga viia jao pealkiri vastavusse jao sisuga.

5. jagu täiendatakse 1¹. jaotisega, mis hakkab käsitlema täitetasu maksmise aluseid. **§ 33¹ lõige 1** annab täitetasu definitsiooni, mille kohaselt on tegemist tasuga MTA halduskulude katmiseks avalik-õiguslike nõuete sissenõudmisel. Definitsiooni kohaselt ei ole täitetasul muid eesmärgi, sh ei ole täitetasul karistuslikku ega preventiivset eesmärki. Kohustus põhinõude tasumisega hilinemisel tasuda teatud summas täitetasu eelduslikult motiveerib põhinõuet paremini tähtaegselt tasuma. Sellisel juhul on tegemist põhieesmärgiga kaasneva mõjuga, mis ei ole seatud eesmärgiks omaette.

§ 33¹ lõige 2 sätestab, et täitetasu maksmata kohustatud isikuks on võlgnik.

§ 33² sätestab kaks täitetasu liiki, milleks on sarnaselt kohtutäituri ametitoimingu tasule menetluse alustamise tasu ja menetluse põhitasu. Lisatasu jääb edaspidi üksnes kohtutäiturile mõeldud tasuks, kuivõrd ka tulevase kaheks jaotatud süsteemi puhul on kohtutäiturid need, kes ainsana teostavad vara realiseerimisega seotud tegevusi.

§ 33³ sätestab täitetasu otsuse tegemise kohustuse ning täitetasu otsuses kohustuslikuna märgitavad andmed. Tegemist on KTS §-ga 31 analoogse sättega, mida on kohandatud MTA-le vastavaks. Kuna kohtutäituri tasu on täitmisel olevast nõudest nii eraldi vaidlustatav kui ka eraldi sissenõutav, on loogiline, et MTA haldusorganina teeb täitetasu määramise kohta haldusakti. Täitetasu otsus ei ole kaalutusotsus, kuna tasu määrad tulevad seadusest.

§ 33⁴ sätestab täitetasu määramise aja. Eelnõu kohaselt on MTA-l õigus menetluse alustamise tasu määrata täitedokumendi jõustumise ehk nõude sissenõutavaks muutumise esimesest päevast (**§ 33⁴ lõige 1**). Kohe täitedokumendi jõustumise päeval võib MTA saata võlgnikule täitmise alustamise tasu nõude.

Kui võlgnik ei ole põhinõuet tasunud 30 päeva jooksul täitedokumendi jõustumise päevast, võib talle saata menetluse põhitasu nõude (**§ 33⁴ lõige 2**).

Sama paragrahvi **3. lõige** konstateerib, et erinevalt kohtutäituri ametitoimingu tasust täitetasule käibemaksu ei lisandu. Selle sätte kui iseenesestmõistetava võib ka ära jätta, kuid selguse huvides on see praegu eelnõusse lisatud. Kui täitedokument täidetakse enne 30 kalendripäeva möödumist nõude sissenõutavaks muutumisest, võib võlgnikult nõuda vaid menetluse alustamise tasu (§ 33⁴ lõige 4).

Sama paragrahvi **5. lõike** kohaselt, kui täitmisel olev nõue nõutakse sisse osaliselt, on MTA-l õigus saada menetluse põhitasu üksnes summas, mis on võrdeline sissenõutud summaga. Analoogne säte kehtib täna ka kohtutäituri ametitoimingu tasu osas.

5. jao 2¹. jaotisega täiendamise eesmärk on luua eraldi jaotis täitetasu määrade reguleerimiseks. § 42¹ sätestab menetluse alustamise tasu määra, milleks on nõude summast sõltumata kõigi võlgnike jaoks sama [...] eurot.

§ 42² sätestab menetluse põhitasu määrad. Menetluse põhitasu määrad sõltuvad sissenõude summast sarnaselt kohtutäituri põhitasu määradega, kuid sissenõude summa vahemikke on vähem. Ka sissenõude summadele vastavad määrad erinevad kohtutäituri põhitasu osas kehtivatest määradest. Täitur sissenõudjalt antud juhul ettemaksu nõuda ei saa.

§ 42³ sisaldab MTA-le kohandatult KTS § 41 lõike 1 regulatsiooni. Nimelt langevad MTA poolt avalik-õiguslike nõuete sundtäitmisel sissenõudja ja haldur kokku (mõlemad on riik). Seetõttu ei saa tekkida olukorda, kus täitur ei saa õigeaegselt teada asjaolust, et võlgnik on kohustuse sissenõudjale juba täitnud. Kui siiski peaks juhtuma, et MTA saadab menetluse alustamise tasu määramise otsuse, kuigi põhinõue on juba täidetud, on tegemist MTA poolse eksimusega ning menetluse alustamise tasu otsus tuleb tühistada. Kui aga nõude täitmine toimus samal päeval menetluse alustamise tasu määramise otsuse kättesaamisega, loetakse täitmine toimunuks pärast menetluse alustamise tasu määramise otsuse kättesaamist ning võlgnik maksab menetluse alustamise tasu.

5. jao 5. jaotise muutmise eesmärk on täiendada KTS § 52 (kaebuse esitamine) ja § 53 (kohtutäituri tasu tagastamine) vastavalt MTA täitetasu määramise otsuste peale kaebuse esitamisega ning täitetasu tagastamise sätetega. Täitemenetluse reformi kontseptsioonist saab järeldada, et täitetasu määramise otsuse vaidlustamise kord kuulub reguleerimisele TMS-s. Seetõttu piisab KTS §-s 52 TMS-le viitamisest. Eelduslikult kuulub täitetasu määramise otsuste peale esitatud kaebuste lahendamine halduskohtu pädevusse.

§ 53 näeb ette, et kui kohus on tunnistanud MTA tegevuse tasu sissenõudmisel või tasu suuruse määramisel seadusevastaseks, tagastab MTA alusetult nõutud ja tasutud summa kohustatud isikule kümne päeva jooksul kohtulahendi jõustumisest arvates. Kehtivas seaduses näeb § 53 täpselt sama ette kohtutäiturile.